

- b Plody 8-80 cm vel., výjimečně pouze 3-7 cm, hladké, bradavčité, vrásčité, rýhované nebo síťované, zralé nevystřikují semena; rostliny s úponkami, zřídka bez úponek 7
- 7a Úponky jednoduché; květy 2-4 cm v průměru; prašníky po dvou spojené a jeden volný; semena zploštěle vřetenovitá 5. *Cucumis*
- b Úponky 2-3 × větvené, zřídka rostliny bez úponek; květy (5-)7-11(-20) cm v průměru; prašníky všech pěti tyčinek spojené; semena zploštěle široce až úzce vejcovitá 6. *Cucurbita*

1. *Thladiantha* BUNGE — loubenka

Thladiantha BUNGE Enum. Pl. China Bor. 29, 1833.

Lit.: ŠTĚPÁN V. J. (1934): Nová rostlina česká. Příroda 27: 251-252. — ZOUPEK F. (1936): *Thladiantha dubia* na Moravě. Příroda 29: 29.

Vytrvalé dvoudomé byliny. Kořeny dlouhé, s hlízami. Lodyhy popínavé. Úponky nevětvené nebo vidličnatě větvené ve 2-3 ramena. Listy srdčité. Samčí květy v dlouze stopkatých vrcholících nebo jednotlivé; kalich zvonkovitý, z 5 lístků srostlý, cípy nazpět ohnuté; koruna z 5 často nestejných lístků, volná; tyčinek 5, volné. Samičí květy jednotlivé nebo po 2; kalich z 5 lístků srostlý; koruna z 5 lístků jen na bázi srostlých; staminodií 5; semeník s mnoha vajíčky; blizen 5, nitkovité. Plody bobule, vnější oplodí tuhé, vnitřní masité. Semen mnoho. — Asi 10 druhů rozšířených ve v. Asii. — Entomogam.

1. *Thladiantha dubia* BUNGE — loubenka pochybná Tab. 101/2

Thladiantha dubia BUNGE Enum. Pl. China Bor. 29, 1833.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Distr. Bacov. Exs., no 93.

Rostliny roztroušeně štětinatě krátce chlupaté. Lodyhy 1-3 m dl., větvené, hranaté, kolmo odstále hustě chlupaté; čepel srdčitá a široce vejčitá, na vrcholu zašpičatělá, vroubkovaná až mělce zubatá; žilnatina na rubu silně vyniklá. Samčí květy stopkaté, 15-30(-45) mm v průměru, zlatožluté; stopky 2,5-4,0(-8,0) cm dl.; kališní cípy čárkovité až kopinaté, nazpět ohnuté, hustě kolmo odstále chlupaté; koruna baňkovitě zvonkovitá, lístky úzce vejčité, nestejně, na líci žláznaté, na rubu chlupaté. Samičí květy stopkaté, 18-40(-45) mm v průměru, žluté až zlatožluté; koruna zvonkovitá, lístky kopinaté až úzce vejčité nebo čárkovité, nestejně. Plody úzce elipsoidní až úzce vejcovité, 40-55 mm dl., 22-28 mm šir., hladké, černozelelé, za zralosti tmavě červené, měkce rovnovážně odstále chlupaté, s podélnými, mělkými rýhami. Semena vejcovitá, mírně zploštělá. V-VI. Gf.

$2n = 18$ (extra fines)

2. *Ecballium* A. RICHARD — tykvíce

Ecballium A. RICHARD in BORY Dict. Class. Hist. Natur. 6: 19, 1824. — Syn.: *Momordica* L. Sp. Pl. 1010, 1753, p. p. - *Elaterium* MILL. Gard. Dict. Abr. ed. 4, sine pag., 1754, nom. rejic.

Monotypní rod.

Ekologie a cenologie: Rumiště, křoviny, ploty, břehy tekoucích vod, parky. Nejčastěji ve společenstvech řádů *Sisymbrietalia*, *Polygono-Chenopodietalia*, *Lamio albi-Chenopodietalia boni-henrici*.

Rozšíření v ČSR: Vzácně zplaňuje převážně v termofytiku, méně v mezofytiku, v planárním až kolinním stupni (min.: Strážnice, 180 m; max.: Český Krumlov, 600 m). — Mapy: SLAVÍK FKS 1986: 179.

T: 6. Džbán (Kladno), 7. Středočes. tab. (Zlonice), 8. Čes. kras (Praha-Podolí), 11. Stř. Pol. (Žleby u Čáslavi), 14. Cidl. pán., 15. Vých. Pol. (Smiřice; Opočno; Pardubice), 16. Znoj.-brn. pah. (Brno), 17. Mikul. pah. (Mikulov), 19. B. Karp. step. (Strážnice). — M: 37. Šum.-novohr. podh., 39. Třeboň. pán. (Třeboň), 41. Stř. Povlt. (Praha: Zbraslav, Záběhlíce), 42. Votic. pah. (Chýnov u Tábora), 52. Ral.-bez. tab. (Bělá pod Bezdězem), 58. Sud. mezih. (Police nad Metují), 64. Řičan. ploš. (Újezd u Průhonice), 65. Kutnoh. pah. (Horušice; Ronov nad Doubravou), 68. Mor. podh. Vysoč. (Skalička u Tišnova), 69. Želez. hory (Kochánovice u Slatiňan), 70. Mor. kras (Ochoz), 71. Drah. vrch. (Křtiny u Brna †).

Celkové rozšíření: Původní ve v. Asii. Zplanělý porůznu ve stř. a j. Evropě a v Asii, ale nikde hojně.

Význam: Pěstuje se vzácně jako okrasná rostlina v zahradách a parcích ke krytí plotů a besídek.

Tab. 101: 1 *Sicyos angulata*. — 2 *Thladiantha dubia*, samčí rostlina, 2a - samičí květ, 2b - plod. — 3 *Echinocystis lobata*.

